

Formák, kísérletek

A munkásművelődés új útjai

Előfordul, hogy eredmény csak a sok ezredik próbálkozásra mutatkozik, vagy még akkor sem; az ötlettel kiderül, hogy téves, az útról, hogy zakutca — kísérletezni mégis muszáj. A munkásművelődés szervezett munkájára egyfelől jelfogható a különböző formák történetének is. Ezek a formák azonban — így törvénytérű, mert a gyakorlat bizonyította be többségükön — sorra múltak el, adták át helyüket az újnak, a korszerűbbnek, a célravezetőbbnek.

„Közvetlen intézményeink vállalják a munkásosztály művelését, kulturális szintjének emelését, egyre tartalmasabb, politikussabb, hatékonyabb, az eddiginél rendszeresebb és tudatosabb tevékenységet tartva szem előtt...” — hangzott a Központi Bizottság 1974. márciusi ülésén. Az iránymutatás tulajdonképpen arra a lenni elvre épül, hogy sohasem feledkezhetünk meg a gazdasági és a kulturális élet dialektikus kapcsolatáról; mert minél szilárdabb egy társadalom anyagi bázisa, annál inkább szükségessé válik a kérdésre megnyugtató választ adni: hogyan éljen az ember, mikor lesz teljes az élete?

hét le ebből a tartalmas és hosszán is tartó vitából? A legfontosabb tanulság az, hogy hiba, ha a népművelők átvállalják azokat a feladatokat is, amelyek pedig nem az ő dolguk. Nekik módszertani segítséget kell nyújtaniuk, tanácsokat adniuk. És még valami, ami mindenképpen említést érdemel. Mai napig sem sikerült pontosan tisztázni sem itt, sem ott, hogy a munkásművelődés fogalmán mi is értendő. Ez a tény pedig anyagi nehézségeket okozott. A különféle helyekről kapott pénzeket nem tudták könyvelni.

Eredményes, tartalommal megtölthető formának látszik mégis ez.

A cél általában világos, a hozzávetőleg optimális út megtalálása nehéz. Szegeden a közelmúltban két kísérlet is elindult.

A szegedi Vasöntödében — a körzeti televízió-stúdió tegnap este sugározott műsora is ezt mutatta be — más-

Az egyik forma: kerüljön közelebb a kultúrház az emberekhez! Egy esztendője, hogy a DELEP és a November 7. Művelődési Központ szocialista szerződést kötött.

A vállalat egyike az ország 50 kiemelt nagyüzemének. Dolgozóinak többsége Szeged környékéről ingázik naponta munkahelyére. Jelentős a munkásszálláson lakók száma is. Ebben a helyzetben nyilván az okozza a legnagyobb gondot, hogy a kulturális események nehezen szervezhetőek. Az építőmunkások — majdnem het-ezer fővel — van a vállalatnak — Szegedtől Szolnokig igen nagy területen végzik napi munkájukat. Műveltségi szintjük is erősen különböző. Volt olyan ismeretterjesztő előadás, amelynek végén valaki bevalloffa: bizony ő még az előadóból intézett kérdéseket sem értette.

Az együttműködési szerződést tegnap értékelték a vállalat és a művelődési központ munkatársai. Mi szúr-

sal próbálkoznak. Vállaljon kulturális, művelődési feladatot maga a munkás. Ó jobban tudja, hogy mire van szüksége, milyen ismeretekkel nem rendelkezik. Szimpatikus forma — de sok, túlságosan is sok a buktatója. Ez a képernyő is megmutatkozott. Csak egyetlen példát: olvassuk a dolgozókat, ez igaz, de Berkesi és Szilvási vezet a népszerűségi listán. Igazán nem céloim most abba belemenni, hogy ez jó, vagy rossz dolog. Olvasnak — és ez önmagában véve jó dolog. És talán az sem baj, hogy főként bestsellereket forgatnak szépirodalom ürügyén. Gondot okoz nekem, hogy vajon van-e aki a nevesebb irodalom felé terelné őket?

Az öntödei munkásművelődési forma egy országos kísérlet része. Hogy bevállalja-e, ez lesz-e a követendő módszer — nos ez ma még kérdés. A szegedi tévétudiót dicséri viszont, hogy bátran hozzányúlt ehhez a témához, és akkor tette, amikor még a folyamat egészében nem is értékelhető. Vitatkozni azonban érdemes róla. Az egész ügy érdekben.

Petri Ferenc

Bűnözés és bíraskodás 1976-ban

A legfőbb ügyész sajtótájékoztatója

Pénteken sajtótájékoztatót ismertette dr. Sziartó Károly legfőbb ügyész a bűnözés 1976. évi alakulásáról, és az ügyészi munka során szerzett legfontosabb törvényességi tapasztalatokról.

Előjáróban hangsúlyozta, hogy az ország törvényességi helyzete továbbra is jó, a jogalkalmazásban nincsenek szélsőségek, nem fordultak elő kirívó bűnügyek. Az ügyészség munkájának középpontjában a törvényesség maradéktalan biztosítása, az állam erősítése, a szocialista tulajdon és a szocialista szervezetek védelme, segítése, az állami és polgári felelősség szilárdítása, s még inkább a törvényesítések megelőzésének elősegítése áll.

Egy-egy esztendő bűnözési helyzetének alakulása csak akkor ad reális képet, ha a statisztikai adatokat hosszabb időszak tükrében vizsgáljuk — mondta a legfőbb ügyész. Hazánkban az ismertetett vált közvéleményes bűncselekmények száma az elmúlt 12 évben 1969-ben volt a legalacsonyabb (110 622), és 1976-ban a legmagasabb (129 424). A tavalyi adat 1975-höz képest 7,1 százalékos emelkedést jelent.

A bűnözés krónikájában száma 5,3 százalékkal emelkedett tavaly, a megelőző évihez képest.

Külön kiemelte a legfőbb ügyész, hogy Magyarországon az állam, a béke és az emberiség elleni bűncselekmények az 1965-1976. közötti időszakban minden évben az összes bűncselekményeknek csupán 0,2 százalékat tették ki. Ezekből az adatokból teljes bizonyossággal következtethetünk államrendünk szilárdságára.

A bűnözés krónikájában száma 5,3 százalékkal emelkedett tavaly, a megelőző évihez képest. Külön kiemelte a legfőbb ügyész, hogy Magyarországon az állam, a béke és az emberiség elleni bűncselekmények az 1965-1976. közötti időszakban minden évben az összes bűncselekményeknek csupán 0,2 százalékat tették ki. Ezekből az adatokból teljes bizonyossággal következtethetünk államrendünk szilárdságára.

Rádiófigyelő Fiatalok hullámhosszán

Túlnanról nézvést minden másképpen látszik. Nosztalgikák szépítik meg a hajdani napsütést, a hajdani lányokat, a hajdanyolt és elmúlt idót. A felnőtt ifjú szeretne lenni, az ifjú meg felnőtt. A rádió ifjúsági műsorait fiatal felnőttek készítik. És ebből következően — mennyi maradt belőlük az ifjúság szertelenségéből, vagy mennyi már szavaikban a józan fontoltság? — sokféleképpen.

hogy államunk ennyi meg ennyi forintot költ a tanítására, miközben ő egy-élete értékétöbbletet saját el alkalmazottaitól. Egyik riporter sem tette...

Öröm viszont, hogy a szegedi stáb kitünőre vizsgázott. Várkonyi Balázs ugyanennyi maradt belőlük az ifjúság szertelenségéből, vagy mennyi már szavaikban a józan fontoltság? — sokféleképpen.

A másik eheti kiemelésre érdemes ifjúsági műsor a szegedi Tömörkény Gimnázium és Szakközépiskola mutatta be. Kitűnően. Ez ugyanannyi dicséret a szerkesztő Asperján Györgyöt és a diákokból verbuválódott szerkesztőbizottságot, amely utóbbi Trabalka István vezényletelével majdnem a lehetetlenre vállalkozott. Egyetlen óra alatt bemutatni egy ilyen nagy múltú alma mater múltját és színté befogadatlannul sokszínű jelenét? Nehéz dió, bizony, de sikerült! Ha már az elején az ifjúsági műsorok készítéséről szóltam, hadd mondjam el, hogy talán ez is a legjobb megoldás, a diákoknál maguknál ugyanis talán senki sem tudja jobban, hogy mi érdekli foglalkoztatja őket. Hagyni kell tehát, hogy elmondják. A jó szerkesztő is ilyen Asperján György is — ezt teszi.

P. F.

Államigazgatási főiskola

Az államigazgatási munka korszerűsítéséhez mind több jól felkészült szakembere van szükség; ennek érdekében a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa törvényerejű rendeletet hozott államigazgatási főiskola létesítéséről. Az államigazgatási főiskola az 1978-79-es tanévben kezd meg működését. A főiskola feladata a tanácsai és más államigazgatási munkakörök betöltésére alkalmas igazgatói szakemberek képzése. A tanulmányok befejezését követően sikeres államvizsgát tett hallgatók főiskolai oklevelet kapnak. A végzett hallgatók tovább folytathatják tanulmányaikat a tudományegyetem állam- és jogtudományi karán.

Fontosnak tartom megemlíteni, nem kért meg sem a posta, sem más, hogy mindezt leírjam. Két telefonszámra véletlenül bukkantam rá, a többi reményteljes kutatói izgalomban kutatam föl. Az is igaz, a Vadás hogy nem mindegyik M. utcai 51-510. Már rendelés száma ilyen nem is meglepő, hogy egyszerű, ezt megol- dási éjszakái és munkadani nyilván képle- kaszineti napok or- lenseg lett volna. De vosi ügyelete, in- 10-100-as, a nőgyó- kább az, hogy vala- gyászati szakrendelő kik megpróbálnak a 11-900-as telefonon könnyítési embertár- egyszerű, könnyen saikon.

Sz. J.

Falujárás Csongrád megyében

A Falujárás februári műsora Csongrád megye mezőgazdasági termelésének gondjairól és eredményeiről készített riportösszeállításal jelentkezett. Nem bemutatni kívánták megyénket, mint ezt Varga János szerkesztő-műsorvezető elmondta, hanem jó, vagy tanulságos példákat válogattak össze, melyek egyrészt követhetőek, másrészt elgondolkodtatók.

A műsor összeállítás, a termelőszövetkezetek megválasztása szerencsés volt: középpontba a februári események kerültek. Ezért lát-

hattunk részletet, a hőmezővárosi galambkiállításról, s pillanatképeket az ugyanezt vásárhelyi Rákóczi és Szántó Kovács János tsz-ek együttes közgyűlésével kapcsolatban. A nyereséges Rákóczi támogatja a szomszédos, veszteséges téleszt. Nem egyesülésről van szó, csupán olyan segítségéről, amely az eredményes gazdálkodás záloga. Sok gondot és nehézséget okoz az alkatrészihiány: a különböző gépjárműkkel megkezdettük elmondták, hanyféle alkatrész szerepel a hiánylistán. Ezért is lett volna célszerű még a megyei AGROKER igazgatóját is megszólaltatni, mert ezzel az üzemek esetleg választ kaphattak volna a felvetésekre. Az nem lehet megdöbbentő, mint az egyik gazdaságban tették, hogy 25 erőgépet vásároltak, s ebből ötöt-hatot szétszedtek, így javították ki a hibásakat.

Kedves és vidám hangulatot árasztottak a forrásküti tölzű farsangi felvonulásról készített képsorok. A tréfas játékok, a tuskóhúzás, a kerítésmezés és gazdag népi hagyományvilágot idéztek. A Szegedi Gabonatermesztési Kutatóintézet sem hiányzott az összeállításból. Az új és bevált búza-, kukorica-, napraforgó- és cirokfajták felmérést az intézet rangját. A jó kenyérhez azonban nemcsak bőven ter-

mő, hanem kiváló beltartalmú búzafajták kellene. Ezért az újabb kísérletek már erre haladnak.

A tájkörzet jellegzetes növényéről, a fűszerpaprika termesztéséről a szegedi Új Élet Termelőszövetkezetben kaptunk választ. Ehhez kapcsolódott a termálvíz hasznosításáról készült körkép. (Ez a kérdés megérdemelné egy önálló műsort is!) Először a szegvári Puskin termálvízfűtéses üvegházaiba látogattak el a műsor készítőik, ahol évek óta eredményesen kertészkednek. Ezzel szemben Földékeken elfolyik az értékes termálvíz. A forrásküti Haladás Termelőszövetkezet elnöke azt tette szóval, hogy a nem olajat és gázt adó kutakat (melyek meleg vizet, de legrosszabb esetben is intőzést kiválóan alkalmas vizet adnak) nem lezárni kellene, hanem hasznosítani mielőbb. A termálvíz sokoldalú hasznosításáról Szentest szolgált jó példát.

A csanádpalotai faluműzeumban s a tápei gyékény- szövő között a régi falusi mesterségekről kaphattak füzletet a tévézők. Mindezzel együtt az összeállítás jó betekintést nyújtott vidékünk mezőgazdasági életébe. Kár, hogy a megszólaltatott riportalányok nevét nem írták ki, viszont a műsor előnyére vált Varga János rövid összekötő szövege.

R. F.

Vásárlói kalauz VIII.

A minőség tanúsítása

A tartós fogyasztási cik-keket előadások bemutatják, ha lehet, működésbe is hozták, használatukhoz, kezelé-sükhez útmutatót adnak. Az útmutatóknak tartalmaznia kell a termék rendeltetését, lényeges tulajdonságait, a helyes kezelés és használal módját.

Egy újabb, 1976. évi ren- delet, azonban arról is gon- doskodik, hogy bizonyos ter- mekekről még bőségesebb tá- jékoztatást kapjon a vásá- rló, ezért kötelezővé teszi a minőség tanúsítását. Ilyen ir- sasros tájékoztatót kell adni a villamos háztartási készülé- kékhöz, a hűtőtechnikai készülé- kekhöz, a háztartási hőfejlesztő készülékekhez (például kályha, konvek- tor, tűzhely), motorkerék- párhoz, mopedekhez, robo- gókhoz. Szintén csak minő- ségtanúsítással hozhatók for- galomba szifonkészülékek, kuktafazekak, finomacél- áruk, rozsmentes evő- eszközök.

A minőség tanúsítása azt jelenti, hogy a termelő tá- jékoztatja a vásárlót — írá- sban, — közzérthető módon — a termék legfontosabb mi- nőségi jellemzőiről. A ren- delet cikksorozatunként elő-

írja azt is, hogy pontosan mire kell kiterjednie a mi- nőség tanúsításának. Példa- ul mosógéphez olyan tanú- sítást kell mellékelni, amely közli a mosható ruha meny- nyiséget, a mosóképesseget, a ruhakoptatás mértékét, a víztelenítő képességet és a zajszintet. A kerékpárhoz mellékelendő minőségianu- sításnak tartalmaznia kell a kerékpár súlyát, a kerékek méreteit, a tengelytávot, a vázmagasságot, az állítható- sági tartományt, a terhelhe- tőséget, a fogaskerék-átté- teleket, a tartozékokat, a fék- kek típusát, a gumiabron- csok upusát és szabványzá- mákat.

Ezek az adatok tárgyilagos tájékoztatást nyújtanak a termék minőségéről. Az 1976-ban megjelent KGM—BKM-rendelet azok- nak a hazai és importált ko- hó- és gépipari termékek- nek a tanúsítását teszi kö- telezővé, amelyek 1977. jú- lius 1. után kerülnek az üz- letbe, az áruházakba. A korábban szállított árukat lehet még az év második fe- lében, sőt ha raktáron ma- radnak, azon túl is a minő- ség tanúsítása nélkül forga- lmazzák.

Ha szülőktől arra kérnék választ, milyen telefonszámokat ismernek kívülől, sokan bizonyára el- sők között említik a gyermekorvosi ren- delők hívójegyeit. Szédülünk az ada- tokról, információk- tól, ez mégis fejben tartandó, a gyermek bármikor megbeteged- het, ám telefonkönyv nem található min- den készülőké mel- lett. Meg kell tehát tanulni az öt számot. Azaz sok embernek kevesebbet. Mert lánssuk csak, milyen meg- kellemes meglepe- adó is) száma: a Ko-

Egyszerű számok

gondoskodott rondi utcai 13-000, a Lenín körüti izgalomban kutatói számváltó- tá- 13-200, a ságváritele- tam föl. Az is igaz, a 10-700, a Vadas hogy nem mindegyik M. utcai 51-510. Már rendelés száma ilyen nem is meglepő, hogy egyszerű, ezt megol- dási éjszakái és munkadani nyilván képle- kaszineti napok or- lenseg lett volna. De vosi ügyelete, in- 10-100-as, a nőgyó- kább az, hogy vala- gyászati szakrendelő kik megpróbálnak a 11-900-as telefonon könnyítési embertár- egyszerű, könnyen saikon.

Sz. J.